

Lausunto

21.09.2021

Asia: VN/23428/2021

Hallituksen esitysluonnos laiksi sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta ja kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta tutustua luonnokseen hallituksen esityksestä, joka koskee täyssähköautojen hankintatuen hakuajan jatkamista 31.12.2021 asti.

Hankintatukea koskevassa laissa määritellään vuonna 2018 alkaneen täyssähköautojen hankintatuen ehtoista ja voimassaolosta. Voimassa olevan lain mukaisesti täyssähköautojen hankintatukea koskevat hakemukset tulee jättää viimeistään 30.11.2021. Ehdotettu muutos pidentäisi täyssähköautojen hankintatuen hakuaikaa joulukuun 2021 loppuun asti.

Käyttövoimamurroksen alkuvuosille ajoittuva hankintatuki on tärkeä liikenteen sähköistymistä nopeuttava kannuste, sillä uuden täyssähköauton hankintahinta on vielä keskimäärin 20 000 euroa vastaavaa polttomootoriautoa kalliimpi. Hankintatuki lisää sähköautojen määrää autokannassa, mikä laajentaa myös käytettyjen sähköautojen markkinaa. Käytettyjen sähköautojen markkinan laajentuminen on tärkeä edellytys autokannan sähköistymiselle.

Hakuajan pidentämiseen ehdotettu muutos on tarpeellinen ja perusteltu, sillä hankintatuella on suuri tarve ja tuelle vuosina 2018–2020 varattua määrärahaa on vielä jäljellä. Valmisteilla on uusi täyssähköautojen hankintatukea koskeva laki, jonka on arvioitu astuvan voimaan ensi vuoden alussa. Hankintatukilakia valmistellaan osana valtioneuvoston keväällä hyväksymää fossiilittoman liikenteen tiekarttaa. Liikenne- ja viestintäministeriö on tiedottanut uusien hankintatukien valmistelusta laajasti toukokuussa. Hankintatukien uudistamiseen ja jatkamiseen liittyy suuria odotusarvoja. Hankintatukien valmisteluun liittyy myös markkinahäiriön riski, sillä tuet ohjaavat merkittävästi kotitalouksien sähköautohankintojen ajoittumista.

Koska uuden hankintatuen on arvioitu astuvan voimaan ensi vuoden alussa, joulukuussa 2021 tilattavat uudet autot uhkaavat jäädä kokonaan hankintatuen ulkopuolelle nykyisen lain mukaisen hakuajan päättyessä marraskuun lopussa. Tämä vähentäisi huomattavasti sähköautojen normaalia kysyntää joulukuussa, joka on viime vuosina ollut tärkeä rekisteröintikuukausi erityisesti ladattaville autoille. Kuukauden lisäaika voimassa olevan lain haku aikaan mahdollistaa täyssähköisten henkilöautojen tilausprosessien ja rekisteröintiä etenemisen normaaliin tapaan myös joulukuussa ja muodostaa tarvittavan sillan vanhan ja uuden hankintatukilain välille.

Hankintatukilakiin on hakuajan pidentämisen lisäksi perusteltua tehdä myös toinen muutos, joka liittyy auton enimmäishintaan koskevaan tulkintaan. Hankintatukilain enimmäishintaraja karsii tuen piiristä monia sähköautomalleja, sillä täyssähköautojen keskihinta on yli 50 000 euroa. Valtioneuvosto valmistele parhaillaan täyssähköautojen autoveron poistoa, joka astuisi voimaan takautuvasti 1.10.2021 alkaen. Täyssähköautojen autoveron poistaminen alentaa täyssähköautojen hintaa keskimäärin 1 500 eurolla. Autoveron poistamisella on vaikutusta sähköautojen kokonaishintaan jo 1.10. alkaen, vaikka autoverolain muutos tulee voimaan vasta ensi vuoden alussa, sillä auton ostaja saa takautuvan toteutuksen mahdollistamana loka-joulukuussa rekisteröidystä täyssähköautoista autoverohyvityksen. Osassa automalleista autoveron poistaminen alentaa kokonaishinnan hankintatukilain mukaisen 50 000 euron enimmäishintarajan alle. Lain 3 §:n mukainen hintaraja koskee auton kokonaishintaa, mutta vuonna 2017 julkaistun hallituksen esityksen (HE 176/2017) hintarajaa koskevan 3§:n perusteluissa on yksiselitteisesti mainittu, että ”Ostettavan auton hinnan enimmäismäärä sisältää hankittavan auton arvonlisäveron sekä autoveron.”

Koska autovero poistuu sähköautoilta takautuvasti jo 1.10.2021, on oikeudenmukaista, että loka-joulukuussa hankittavien autojen osalta auton kokonaishintaa tulkittaisiin vuoden alussa voimaan astuvan autoverolain mukaisesti niissä tapauksissa, joissa autoala hyvittää jo ennalta asiakkaalle autoveron kaupanteon yhteydessä. Nykyisen lain 3§ sallii muotoilultaan kokonaishinnan soveltamisen siten, että autoveron poistuminen voidaan hyvittää asiakkaalle loka-joulukuussa, mutta lain perusteluissa esitetty tulkinta hinnan autoverollisuudesta estää näiden hintarajan tuntumaan sijoittuvien autojen kokonaishinnan oikean tulkinnan. Kokonaishinta sisältää käsitteenä kaikki asiakkaan maksamat välilliset ja välittömät verot, mutta nykyisen lain perustelu edellyttää takautuvasti poistuvan autoveron laskemisen kokonaishintaan. Jotta loka-joulukuussa rekisteröitävät autoverottomalta kokonaishinnaltaan enintään 50 000 euroa maksavat täyssähköautot saataisiin hankintatuen piiriin, esitämme, että hallituksen esityksen perusteluissa muutettaisiin kokonaishinnan tulkintaa siten, että siitä poistettaisiin autoveroa koskeva maininta.

Tero Kallio

toimitusjohtaja, Autotuojat ja -teollisuus ry

Pekka Rissa

toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto

Kalenoja Hanna
Autotuojat ja -teollisuus ry ja Autoalan Keskusliitto ry